

Strategische Agenda Academische Werkplaats AGORA 2021-2025

Annemien Haveman-Nies
Coördinator Academische werkplaats AGORA

1. Inleiding

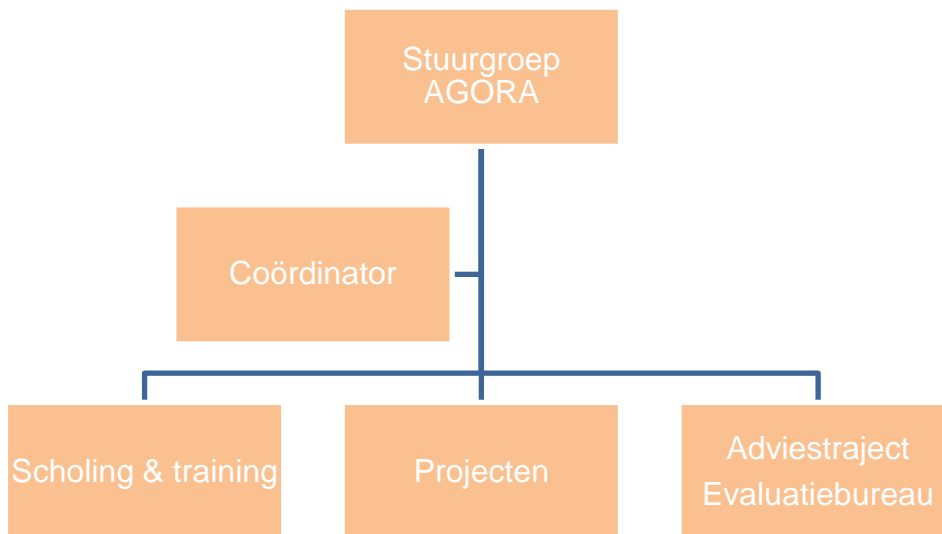
Sinds 2005 is AGORA actief als Academische Werkplaats Publieke Gezondheid voor de regio Noord- en Oost-Gelderland. AGORA is een samenwerkingsverband van Wageningen University & Research (WUR), GGD Noord- en Oost-Gelderland en de 22 gemeenten in de regio Noord- en Oost-Gelderland en slaat een brug tussen beleid, praktijk en wetenschap. Door deze samenwerking wordt wetenschappelijke kennis direct naar de praktijk vertaald -en omgekeerd- worden beleidsvragen vertaald in concrete onderzoeksvragen. Deze manier van werken heeft o.a. bijgedragen aan de oprichting van het Evaluatiebureau Publieke Gezondheid in 2012, de ontwikkeling van (kosten-)effectieve beleidsprogramma's en goed geschoolde studenten en professionals in het werkveld van de publieke gezondheid.

Academische werkplaats AGORA wil met innovatief en toegepast onderzoek gemeenten ondersteunen bij het effectief vormgeven van gezondheidsbeleid dat bijdraagt aan de grote maatschappelijke opgaven die er voor hen liggen.

2. Organisatie

Figuur 1 schetst het huidige organisatiemodel van AGORA. Dit model bevat aan de ene kant een bestuurlijk laag, de AGORA Stuurgroep, met een vertegenwoordiging van beleid, onderzoek en praktijk die met name de strategische lijnen uitzet en toeziet op de uitvoerende taken.

Figuur 1. Schets van de AGORA-organisatie.

De uitvoerende werkzaamheden van de Academische werkplaats zijn onder te verdelen in de volgende 3 trajecten:

- Scholing en training: verspreiden van opgedane kennis en vaardigheden onder (aankomende) professionals in het publieke domein via congressen, workshops en onderwijs.
- Projecten: opzetten van innovatieve projecten rondom gezamenlijke speerpunten van Universiteit, GGD en gemeenten
- Adviestraject Evaluatiebureau Publieke Gezondheid: gemeenten ondersteunen bij vragen ten aanzien van evaluatie van beleid.

De coördinator verbindt alle verschillende onderdelen binnen de Academische werkplaats. Daarnaast staan de drie trajecten niet op zichzelf, maar zijn onderling met elkaar verbonden.

3. Wat is er bereikt?

AGORA heeft in de periode 2015-2019 laten zien veel te kunnen betekenen voor gemeenten bij beleidsvraagstukken rond het aantonen van effectiviteit van gezondheidsprogramma's in de publieke gezondheidszorg, het maken van de verbinding tussen preventie en (eerstelings)zorg, preventie in de wijk en transitievraagstukken in het sociaal domein. In Bijlage I wordt een uitgebreid overzicht gegeven van uitgevoerde en lopende projecten en activiteiten die in het kader van onderwijs en kennisdeling zijn uitgevoerd of waaraan is bijgedragen. Een impressie volgt hier:

Preventie in de wijk: Jongeren op Gezond Gewicht

In de gehele regio Noord- en Oost-Gelderland (13 gemeenten bij JOGG aangesloten) is de Gezond Gewicht-aanpak bij kinderen en jeugdigen ingezet, waarbij de invulling verschilde per gemeente. Evaluatiebureau Publieke Gezondheid heeft de evaluaties van deze projecten uitgevoerd en bijgedragen aan de doorontwikkeling van het programma.

Verbinden preventie en zorg: Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI) SLIMMER

Binnen AGORA is het leefstijlprogramma SLIMMER Gezonde Leefstijl ontwikkeld, gericht op volwassenen met overgewicht en een verhoogd gezondheidsrisico. Het leefstijlprogramma is per 1 januari 2019 als een van de drie erkende *Gecombineerde Leefstijlinterventies (GLI)* opgenomen in het basispakket van de zorgverzekeraar. Het programma richt zich op het duurzaam verbeteren van de leefstijl. Om dit te realiseren werken zorgprofessionals samen met beweegaanbieders in gemeenten. AGORA draagt bij aan de invoering van de GLI in de regio en denkt ook op landelijk niveau mee om een succesvolle implementatie en evaluatie van de GLI in Nederland mogelijk te maken.

Langer thuis: vitale ouderen

Het leefstijlprogramma ProMuscle in de Praktijk richt zich op het verbeteren van spierkracht om zo kwetsbare ouderen langer zelfstandig thuis te kunnen laten wonen. Het programma combineert krachtoefeningen met een verhoogde eiwitname. In de Noord Veluwe werken zorgprofessionals (fysiotherapeuten, huisartsen, diëtisten) samen met beweegaanbieders (fitnesscentra, sportscholen, gymnastiekverenigingen) om het programma vorm te geven in de dagelijkse praktijk. De eerste resultaten lijken veelbelovend. Tegelijkertijd wordt het programma vervolgd om het verder te optimaliseren.

Onderwijs en kennisdeling

- De projecten van de Academische werkplaats bieden jaarlijks aan 10-15 studenten een plek om hun stage of afstudeervak (BSc, MSc) uit te voeren. In totaal hebben ca. 100 studenten op deze manier kennis gemaakt met toegepast onderzoek in het veld van de publieke gezondheid.
- Tweejaarlijks wordt de Masterclass 'Research in Public Health Practice' verzorgd voor onderzoekers en praktijkprofessionals uit binnen- en buitenland.
- De seminar Leefstijlverandering in preventie en zorg is in 2017 en 2019 verzorgd in samenwerking met Wageningen Academy. Deelnemers zijn met name afkomstig uit het praktijkveld.
- Voor de Gecombineerde Leefstijlinterventie SLIMMER Gezonde Leefstijl zijn 150 professionals getraind.
- Binnen de Academische werkplaatsen worden diverse promotietrajecten uitgevoerd.

Nieuws

**Team Wageningen University wint
GGD Gezondheidsbattle 2016**

Masterclass public health research in practice:
Evaluation and adaptation of public health interventions:
the role of context – Evaluation
29 – 30 October 2018, Wageningen, The Netherlands

Promotie Geerke Duijzer

Training SLIMMER

4. Toekomst AGORA

Voor de komende jaren bouwen we voort op de binnen AGORA verworven expertise, samenwerkingsrelaties en netwerken. We sluiten aan bij de speerpunten die in de Bestuursagenda GGD NOG 2019-2023 zijn geformuleerd en die gedeeld worden door Wageningen Universiteit. Concreet ligt de focus op de volgende 3 themagebieden:

- **NOG Gezondere Jeugd**
- **NOG Gezonder oud worden**
- **NOG gezondere leefstijl**

Hierbij richten we ons op zowel de gehele populatie (universele preventie) als op specifieke groepen (selectieve preventie en geïndiceerde preventie), zoals mensen met een lage sociaaleconomische positie, laaggeletterden, nieuwkomers, (psychisch) kwetsbaren en hoogrisicogroepen. Hierbij gaat het om zowel het bevorderen van gezond gedrag als het inrichten van een gezonde leefomgeving.

Het is belangrijk om steeds de afweging te maken wanneer een algemene aanpak (educatieprogramma's, landelijke publiekscampagnes, gezonde leefomgeving) ingezet kan worden en wanneer een gerichte aanpak nodig is (gecombineerde leefstijlinterventie, ketenzorg). Vaak is een combinatie van strategieën het meest doeltreffend. Door hierin goede keuzes te maken, kunnen middelen efficiënt worden ingezet. Een andere uitdaging is om enerzijds lokaal maatwerk te leveren op gemeentelijk en wijkniveau en anderzijds regionale samenwerking aan te gaan. Ook hier zoeken we naar de juiste balans.

NOG Gezondere Jeugd

De jeugd heeft de toekomst. Het is belangrijk om preventie en gezondheidsvaardigheden zo jong mogelijk aan te leren. Daarom zet de GGD in op:

- Vergroten van de weerbaarheid en veerkracht van de jeugd
- Gezonde leefstijl -met meer aandacht voor voldoende slaap- en de gezonde keuze aantrekkelijk maken
- Meer aandacht voor de gezondheid van de groep 12-24-jarigen, de levensfase waarin veel problemen ontstaan. Dit betreft jeugdgezondheid adolescenten en andere preventieve activiteiten op het voortgezet onderwijs en het mbo

Bron: Bestuursagenda GGD NOG 2019-2023

Waar we vanuit AGORA op in zetten:

- Implementatie en evaluatie Digitaal Jeugddossier Noord Veluwe en de bijdrage hiervan aan de transformatie in de Jeugdgezondheidszorg. Jongeren en ouders worden gestimuleerd om zelf regie te nemen voor de aanpak van problemen.

- Effectieve leefstijlinterventies (inclusief slaap) voor kinderen en jongeren, met aandacht voor specifieke groepen.
- Het opzetten van een Regionale Kenniswerkplaats Jeugd Noord Veluwe, in samenwerking met VAA Hogeschool – Werkplaats Sociaal Domein en regionale partners.

NOG Gezonder oud worden

Preventie helpt ouderen zo lang mogelijk gezond en zelfredzaam te blijven. Zo houden zij zo lang mogelijk de regie over hun leven. De groep ouderen wordt steeds groter en zal een groter beroep doen op zorgvoorzieningen. Daarom zet de GGD in op:

- Het leveren van informatie over de gezondheidssituatie van ouderen en op basis van de uitkomsten adviseren over gemeentelijk beleid
- Het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van gezondheidsprogramma's.

Bron: Bestuursagenda GGD NOG 2019-2023

Waar we vanuit AGORA op in zetten:

- Ontwikkelen van effectieve leefstijlinterventies voor ouderen, met aandacht voor specifieke groepen
- Doorontwikkeling van (effectieve) leefstijlinterventies met focus op duurzame effecten
- Vertaling van effectieve leefstijlinterventies naar andere groepen en settings

NOG Gezondere leefstijl

Met preventie is nog veel gezondheidswinst te behalen. Gezondheid is een voorwaarde om mee te doen in de maatschappij. Ook de stijgende kosten van ondersteuning en zorg vragen om versterking van preventie. Daarom zet GGD op NOG-niveau in op:

- De prioriteiten van het Nationaal Preventieakkoord 2018: roken, overgewicht (gezond eten en bewegen) en problematisch alcoholgebruik.
- Het signaleren en duiden van belangrijke trends in de gezondheid van inwoners. De GGD (i.s.m. AGORA) zoekt hierbij naar nieuwe manieren om data en kennis te genereren.
- Het bevorderen van een gezonde leefstijl bij volwassenen via werkgevers via platform NOG Fitter en vitaler.

Bron: Bestuursagenda GGD NOG 2019-2023

Waar we vanuit AGORA op in zetten:

- Ontwikkelen van effectieve leefstijlinterventies voor volwassenen, met aandacht voor specifieke groepen
- Doorontwikkeling van (effectieve) leefstijlinterventies met focus op duurzame effecten

- Vertaling van effectieve leefstijlinterventies naar andere groepen en settings
- Onderzoeken van nieuwe manieren om data en kennis te genereren.

Naast de activiteiten per themagebied willen we werken aan versterking van de infrastructuur en verbreding van de samenwerking. Als Academische werkplaats hebben we veel kennis opgebouwd rond het ontwikkelen, implementeren, evalueren en borgen van leefstijlinterventies met partijen uit praktijk, beleid en wetenschap. Het is belangrijk om deze expertise vast te houden en verder uit te bouwen, ook met nieuwe samenwerkingspartners. Een groot en sterk consortium biedt snel toegang tot benodigde expertise en faciliteiten, vergroot de slagingskans van subsidieaanvragen en draagt bij aan een hoogwaardige kennisinfrastructuur in de regio.

Waar we vanuit AGORA op inzetten:

- Samenwerking met leefstijlinterventies in de zorg (o.a. eerste- en tweedelijnszorg, verpleeghuiszorg, jeugdzorg), om zo de brug tussen te slaan tussen het publieke domein en zorgdomein.
- Verbreden van het samenwerkingsgebied van NOG-regio naar Midden- en Oost-Nederland.
- Mogelijkheid onderzoeken van een 'Interventiebureau' om kennis en krachten te bundelen rondom interventieonderzoek.
- Aansluiting zoeken tussen leefstijl en leefomgeving, mogelijk in samenwerking met een AWPG die hierin gespecialiseerd is.

Bijlage I. Overzicht van activiteiten en opbrengsten van Academische werkplaats AGORA, periode 2015-2019.

Projecten

	Langlopende projecten	Gemeente	Betrokken partijen
Jeugd	Evaluatie EU Schoolfruit en Smaaklessen	NOG-regio	Diverse scholen in NOG-regio
	Effectonderzoek Gezonde School aanpak	NOG-regio	AWPG Limburg, Amphi
	Digitaal Jeugdossier Noord Veluwe	Noord Veluwe	Icare, Stichting Jeugd Noord Veluwe
	Groente en fruit op school: vanzelfsprekend!	Lochem, Harderwijk	Scholen
	Empowerment of pregnant women to have a healthier dietary intake.	Landelijk	WUR, ouderplatform, verloskundigen
	Slaap bij kinderen die naar de kinderopvang gaan	Winterswijk, Berkeland, Woerden	WUR, kinderopvangcentra
	E-learning Veilig Slapen.	Landelijk	Veiligheid NL, WUR
	Neonatologie Nazorg polikliniek	Doetinchem	Yunio, GGNOG, WUR
	Sleep on Number 1! An intervention tailored to Youth Health Care to improve sleep in 0-2y olds	Regio NOG, Regio Zuid-Limburg	JGZ/Yunio, Maastricht University, WUR
	Leefstijl	SLIMMER diabetes voorkomen SLIMMER gezonde leefstijl	Gemeenten in Achterhoek
Samen aan zet in Harderwijk, aanpak multiproblematiek via sociale teams		Harderwijk	Stimenz, MEE, Zorgdat, MEERinzicht, wijkverpleging
Ouderen	Samen in beweging	Oost Gelre, Winterswijk	Hogeschool VIAA, GGD IJsselland, lokale organisaties op het gebied van welzijn en sport
	E-health instrument 'Eet- en beweegmonitor' voor thuiswonende ouderen	Nunspeet, Ermelo, Harderwijk, Putten, Ede, Renkum, Wageningen	Zorggroep NW-Veluwe,
	ProMuscle in de Praktijk	Harderwijk	Zorggroepen, huisartsen, fysiotherapeuten, diëtisten, fitnesscentra, sportscholen
	ProMuscle voor migrantenouderen	Apeldoorn	Hogeschool van Amsterdam, AMC, fysiotherapeuten, diëtisten, voorlichter eigen taal en cultuur

Projecten Evaluatiebureau Publieke Gezondheid

	Evaluatiebureau Publieke Gezondheid	Gemeente	
Jeugd	Preventie gehoorschade	Oost Gelre	
	Evaluaties Jongeren op Gezond Gewicht, Achterhoek in Beweging, Beweegwijs, Simpel Fit!	Sub-regio's Noord-Veluwe, Midden-IJssel/Oost-Veluwe, Achterhoek	
	Evaluatie nazorgpoli neonatologie	Doetinchem	
	Evaluatie Gezonde Families	Middelgrote gemeente	
	Evaluatie programma doorontwikkeling jeugd (doorlopend)	Regio NOG	
	Evaluatie samenwerking CJG Zutphen	Zutphen	
	Cliëntervaringsonderzoek Jeugd (verschillende jaren)	Heerde	
	Advies prestatie-indicatoren Sociaal Domein Jeugd	Harderwijk, Oldebroek	
	Toeleiden kwetsbare allochtone jongeren		
	Opgroeiklimaat jeugd Zutphen	Zutphen	
	Opgroeiklimaat Ermelo	Ermelo	
	JGZ pilot Voorst	Voorst	
	Go4kids Evaluatie Simpel Fit!	Midden-IJssel/Oost-Veluwe	
	Klanttevredenheid groep 6 (meten en wegen) en 7 (groepsles)	Regio NOG	
	Seksualiteit Turkse moeders en dochters	Regio NOG	
	Evaluatie bijeenkomst Turkse moeders en dochters	Regio NOG	
	Evaluatie lessen loverboy problematiek ketenaanpak	Regio NOG	
	Evaluatie peerproject Soa Sense	Regio NOG	
	Leefstijl	Samen lekker lang leven in Didam	Montferland
		Volwassenen op Gezond Gewicht – Evaluatie Lekker Bezig!	Bronckhorst
Evaluatie SLIMMER (verschillende jaren)		Achterhoek	
Evaluatie NOG fitter en vitaler			
Diabetespreventie Winterswijk		Winterswijk	
Tevredenheidsonderzoek Care2Work		Regio NOG	
Ouderen	Evaluatie sport en bewegen senioren Noord Veluwe	Noord Veluwe	
	Cliëntervaringsonderzoek WMO (verschillende jaren)	Heerde	
	Jaarrapportage WMO-toezicht (2017, 2018)	Regio NOG	
Algemeen	Monitor en evaluatie Sociaal Domein	Doetinchem, Berkelland	
	Evaluatie beleidsplan Sociaal Domein	Bronckhorst	
	Evaluatie nota Lokaal Gezondheidsbeleid	Noord-Veluwe	
	Evaluatie sportimpuls Lochem	Lochem	
	Evaluatie ProQA-fire systeem meldkamer brandweer Gelderland Zuid	Buiten regio NOG	
	Inventarisatie behoefte en beschikbaarheid crisisplekken NOG	Regio NOG	
	Business case Zorgsamen	Lochem	

Erkende leefstijlinterventies

In Nederland is door de landelijke overheid een systeem, de I-database, opgezet om inzicht te geven in de kwaliteit van leefstijlinterventies. De niveaus die hierin gehanteerd worden zijn: goed beschreven, goed onderbouwd en effectief (variërend van matig, goede tot sterke bewijskracht). Erkende interventies waar AGORA aan bijgedragen heeft:

- Vluchtelingkind in de klas (goed beschreven)
- Simpel Fit! Een aanpak voor ouders met een kind dat overgewicht heeft en van Turkse afkomst is (goed onderbouwd). De methode is ook beschreven voor ouders met een Marokkaanse en Ghanese achtergrond.
- Love & Sens(e)uality (goed beschreven)
- SLIMMER Gezonde Leefstijl (effectief)
- Gezonde Kinderen in een Gezonde Kindomgeving (GKGK) (effectief)
- Cool 2B Fit (effectief)
- ProMuscle in de Praktijk (effectief)

Publicaties

Proefschriften:

1. Duijzer G. (2016). Type 2 diabetes prevention from research to practice: The SLIMMER lifestyle intervention. PhD thesis.
2. Van Dongen E. (2019). Dietary protein and resistance exercise training for community-dwelling older adults. Intervention adaptation, implementation and effectiveness. PhD thesis.
3. Van Doorn-van Atten M. (2019). Nutritional telemonitoring for community-dwelling older adults. Feasibility and effectiveness. PhD thesis.
4. Battjes-Fries M. (2016). Effectiveness of nutrition education in Dutch primary schools. PhD thesis.

Wetenschappelijke publicaties

2020

1. Van Dongen E.J.I., Doets E.L., de Groot L.C.P.G.M., Dorhout B.G., Haveman-Nies A. (2020). Process evaluation of a combined lifestyle intervention for community-dwelling older adults: ProMuscle in Practice. *Gerontologist*. 2020.
2. Van Dongen E.J.I., Haveman-Nies A., Doets E.L., Dorhout B.G., de Groot L.C.P.G.M. (2020). Effectiveness of a Diet and Resistance Exercise Intervention on Muscle Health in Older Adults: ProMuscle in Practice. *J Am Med Dir Assoc* 13.
3. Ter Beek J., Duijzer G., Haveman-Nies A. (2020). De fysiotherapeut in beweging. Gecombineerde leefstijlinterventie: nieuwe rol voor fysiotherapeut. *Fysiopraxis*. 21-23
4. Van 't Hoff E.J., Benjamins S.J., Haveman-Nies A. (2020). Een instrument om interdisciplinaire samenwerking te onderzoeken binnen de Nederlandse zorg voor jeugd. *JGZ Tijdschrift voor Jeugdgezondheidszorg*.

2019

1. Duijzer G., Bukman A.J., Meints-Groenveld A., Haveman-Nies A., Jansen S.C., Heinrich J., Hiddink G.J., Feskens E.J.M., de Wit A. Cost-effectiveness of the SLIMMER diabetes prevention intervention in Dutch primary health care: economic evaluation from a randomised controlled trial. *BMC Health Services Research* 11; 19(1): 824.
2. Hengeveld L.M., Pelgröm A.D.A., Visser M., Boer J.M.A., Haveman-Nies A., Wijnhoven H.A.H. (2019). Comparison of protein intake per eating occasion, food sources of protein and general characteristics between community-dwelling older adults with low and high protein intake. *Clinical Nutrition Espen*, 29: 165-174.
3. Jong-Lenters de M., L'Hoir M.P., Polak E., Duijster D. (2019). Promoting parenting strategies to improve tooth brushing in children: design of a non-randomised cluster-controlled trial. Study protocol. *BMC Oral Health* (2019) 19:210.
4. L'Hoir M.P. (2019). Slaap kindje slaap. Beter slapen in een nieuw, veilig en werkzaam Nederlands product? *Kraamzorg, vakblad voor baby professionals* 1: 23-25.
5. L'Hoir M.P., Van Seeters N. (2019). Grote broer of zus worden. Verstoringen in het slaappatroon van het oudere kind. *Kraamzorg, vakblad voor baby professionals* 2: 22-25.
6. L'Hoir M.P., Van den Brink A. (2019). 24-uurs richtlijn voor baby's: wat is goed voor een baby om in 24 uur te doen? *Kraamzorg, vakblad voor baby professionals* 3: 21-25.
7. L'Hoir M.P. (2019). De huid van de baby vraagt om tederheid. *Kraamzorg, vakblad voor baby professionals* 4: 21-24.
8. L'Hoir M.P., Witlox M. (2019). Care and support of parents after sudden and unexpected loss of an infant. Chapter two. In: Investigation of sudden Infant Death Syndrome. (Eds. I. Scheimberg, F. Hauck and B. Beckwith), Oxford press.

9. Van Doorn-van Atten M.N., Haveman-Nies A., Heery D., de Vries J.H.M., de Groot L.C.P.G.M. (2019). Feasibility and Effectiveness of Nutritional Telemonitoring for Home Care Clients: A Pilot Study. *Gerontologist* 59: 158-166.
10. Van Doorn-van Atten M.N., de Groot L.C., Romea A.C., Schwartz S., de Vries J.H., Haveman-Nies A. (2019). Implementation of a multicomponent telemonitoring intervention to improve nutritional status of community-dwelling older adults: a process evaluation. *Public Health Nutrition* 22: 363-374.
11. Van 't Hoff E., Benjamins J., Haveman-Nies A. Een instrument om interdisciplinaire samenwerking te onderzoeken binnen de Nederlandse zorg voor Jeugd. *Tijdschrift voor Jeugdgezondheidszorg*. In review..
12. Wang L., Jansen W., Boere-Boonekamp M.M., Vlasblom E., L'Hoir M. et al. (2019). Sleep and body mass index in infancy and early childhood (6-36 months): a longitudinal study. *Pediatric Obesity* 14(6): e12506.
13. Wang L., Grieken van A., Velde van der L.A., Vlasblom E., Beltman M., L'Hoir, M., Boere-Boonekamp M.M., Raat H. (2019). Factors associated with early introduction of complementary feeding and consumption of non-recommended foods among Dutch infants. *BMC Public Health* 19(1): 388.

2018

1. Konijnendijk A.A.J., Engelberts A.C., L'Hoir M.P., Boere-Boonekamp M.M. (2018). Elfde peiling veilig slapen. Waar en hoe leggen ouders hun kinderen te slapen. *Ned Tijdschr Geneesk* 162: D2366.
2. Van Roost M., van Eijsden M. (2018). Wegwijs in de Voedingsjungle. Gewoon gezonde voeding voor kinderen van 0 tot 9 jaar. Kosmos, Utrecht. Advieswerk door M.P. L'Hoir.
3. L'Hoir M.P. (2018). Hoe (on)veilig is een babyneestje? *Kraamzorg. Vakblad voor babyprofessionals* 1: 22-23.
4. L'Hoir M.P. (2018). Slapen in een doos; veilig of niet? *Kraamzorg. Vakblad voor babyprofessionals* 3: 22-25.
5. L'Hoir M.P. (2018). Kraamzorg Kleertjes voor baby's. Waar kun je op letten. *Kraamzorg. Vakblad voor babyprofessionals* 5:25-27.
6. Van Dongen E.J.I., Haveman-Nies A., Wezenbeek N.L.W., Dorhout B.G., Doets E.L., de Groot L.C.P.G.M. (2018). Effect, process, and economic evaluation of a combined resistance exercise and diet intervention (ProMuscle in Practice) for community-dwelling older adults: design and methods of a randomised controlled trial. *BMC Public Health* 18: 877.
7. Van Doorn-van Atten M.N., Haveman-Nies A., Pilichowski P., Roca R., de Vries J.H.M., de Groot C.P.G.M. (2018). Telemonitoring to improve nutritional status in community-dwelling elderly: design and methods for process and effect evaluation of a non-randomized controlled trial. *BMC Geriatrics* 18: 284.
8. Van Doorn-van Atten M.N., de Groot L.C.P.G.M. de Vries J.H.M., Haveman-Nies A. (2018). Determinants of Behaviour Change in a Multi-Component Telemonitoring Intervention for Community-Dwelling Older Adults. *Nutrients* 10: 1062.
9. Van Doorn-van Atten M.N., Haveman-Nies A., van Brakel M.M., Ferry M., Franco M., de Groot L.C.P.G.M., de Vries J.H.M. (2018). Effects of a multi-component nutritional telemonitoring intervention on nutritional status, diet quality, physical functioning and quality of life of community-dwelling older adults. *British Journal of Nutrition* 119: 1185-1194.
10. Wang L., Van Grieken A., Yang-Huang J., Vlasblom E., L'Hoir M.P., Boere-Boonekamp, M. M. & Raat H. Relationship between socioeconomic status and weight gain during infancy: The BeeBOFT study. *PLoS ONE*. 13, 11: e0205734.
11. Zeevenhooven J., Browne P.D., L'Hoir M.P., Weerth de C., Benninga M.A. (2018). Infant colic: mechanisms and management. *Nature Reviews; Gastroenterology & Hepatology*.

2017

1. Battjes-Fries M.C., Haveman-Nies A., Zeinstra G.G., van Dongen E.J., Meester H.J., van den Top-Pullen R., van 't Veer P., de Graaf K. (2017). Effectiveness of Taste Lessons with and without additional experiential learning activities on children's willingness to taste vegetables. *Appetite* 109: 201-2018.
2. Bukman A.J., Duijzer G., Haveman-Nies A., Jansen S.C., ter Beek J., Hiddink G.J., Feskens E. (2017). Is the success of the SLIMMER diabetes prevention intervention modified by socioeconomic status? A randomised controlled trial. *Diabetes Research and Clinical Practice* 129: 160-168.
3. Den Braver N.R., de Vet E., Duijzer G., ter Beek J., Jansen S.C., Hiddink G.J., Feskens E.J.M., Haveman-Nies A. (2017). Determinants of lifestyle behavior change to prevent type 2 diabetes in high-risk individuals. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity* 14:78.
4. Duijzer G., Haveman-Nies A., Jansen S.C., ter Beek J., van Bruggen R., Willink M.G.J., Hiddink G.J., Feskens E. (2017). SLIMMER diabetes voorkomen in de eerste lijn. *Huisarts en Wetenschap* 60(4): 160-163.

5. Duijzer G., Haveman-Nies A., Jansen S.C., ter Beek J., van Bruggen R., Willink M., Hiddink G.J., Feskens E. (2017). Effect and maintenance of the SLIMMER diabetes prevention lifestyle intervention in Dutch primary healthcare: a randomised controlled trial. *Nutrition & Diabetes* 8:7.
6. Factsheet Voedingscentrum. Invloed van opvoeding op eetgedrag van kinderen. Maart 2017. Adviseur M. L'Hoir.
7. Gijzen S., Petter J., L'Hoir M.P., Boere-Boonekamp M.M., Need A. (2017). Procedures in child deaths in the Netherlands: a comparison with Child Death Review. *Journal of Public Health* 25(4), 357-370.
8. Haveman-Nies A., Battjes-Fries M.C.E., Van Wijhe-Zadelhoff W.W., Snel J.H. (2017). No change no progress: Why school-based nutrition education programmes should continue to evolve. *Education and Health* 35: 90-92.
9. Haveman-Nies A., Jansen M., Oers H. van, Veer P. van 't (Eds.) (2017). Epidemiology in public health practice. Wageningen: Wageningen Academic Publishers.
10. L'Hoir M.P. (2017). Rapport Beweeg Wijs voor peuters en kleuters Deurne, Asten en Someren. Rapport TNO R10421, Leiden.
11. L'Hoir M.P., Nuraydin S. (2017) Zorgen om jonge Syrische vluchteling kinderen: worden ze ook te zwaar? *Voeding en Visie* 30: 27-3.
12. L'Hoir M., Nab L. (2017). Meten, wegen & motorische fitheid in de gemeente Brummen. GGD NOG, Warnsveld.
13. L'Hoir M., Heinrich J., Noorloos T., Jongeling D. (2017). Rapport: Gezond opgroeien jongeren Oldebroek & Wezep. GGDNOG.
14. Neumann M., Koers E., van der Wal N., van der Laan M., L'Hoir M. (2017). Ouders meer en beter betrekken bij de Jeugdgezondheid. Rapport GGDNOG, Warnsveld.
15. Van Dongen E.J., Leerlooijer J.N., Steijns J.M., Tieland M., de Groot L.C., Haveman-Nies A. (2017). Translation of a tailored nutrition and resistance exercise intervention for elderly people to a real-life setting: adaptation process and pilot study. *BMC Geriatrics* 17:1-15.
16. Van Grieken A., Vlasblom E., Wang L., Beltman M., Boere-Boonekamp M. M., L'Hoir, M. P. & Raat H. (2017). Personalized web-based advice in combination with well-child visits to prevent overweight in young children: Cluster randomized controlled trial. *Journal of Medical Internet Research* 19(7).
17. Van Tol M., Wagemakers A., Koelen M. (2017). Succesvol samenwerken is leren. Tijdschrift voor Gezondheidswetenschappen 95: 24-29.
18. Van Vlimmeren L., L'Hoir M.P. (2017). Overgewicht kent meerdere aanliegroutes. *VROEG* 34: 6-9.

2016

1. Battjes-Fries M.C.E., Haveman-Nies A., van Dongen E.J.I., Meester H.J., van den Top-Pullen R., de Graaf K., van 't Veer P. (2016). Effectiveness of Taste Lessons with and without additional experiential learning activities on children's psychosocial determinants of vegetables consumption. *Appetite* 105: 519-526.
2. Battjes-Fries M.C.E., van Dongen E.J.I., Renes R.J., Meester H.J., van 't Veer P., Haveman-Nies A. (2016). Unravelling the effect of the Dutch school-based nutrition programme Taste Lessons: The role of dose, appreciation and interpersonal communication. *BMC Public Health* 16: 737.
3. Gijzen S., L'Hoir M.P., Boere-Boonekamp M.M., Need A. (2016). How do parents experience support after the death of their child? *BMC pediatrics* 16. 204 - ISSN 1471-2431.
4. Jansen S.C., Haveman-Nies A., Bos-Oude Groeniger I, Izeboud C., de Rover C, van 't Veer P. (2015). Effectiveness of a Dutch community-based alcohol intervention: changes in alcohol use of adolescents after 1 and 5 years. *Drug and Alcohol Dependence* 159: 125-132.
5. L'Hoir M.P., van Sleuwen B. (2016). Het - alles wat je moet weten over - Slaapboek. Uitgeverij Why's. www.whysonline.nl.
6. Nuraydin S., L'Hoir M.P. (2017). Ramadan, hoe begeleid ik mijn kind daarbij? Factsheet GGDNOG, 2016.
7. Van Dongen E.J., Duijzer G., Jansen S.C., ter Beek J., Huijg J.M., Leerlooijer J.N., Hiddink G.J., Feskens E., Haveman-Nies A. (2016). Process evaluation of a randomised controlled trial of a diabetes prevention intervention in Dutch primary health care: the SLIMMER study. *Public Health Nutrition* 19(16):3027-3038.

Publicaties Evaluatiebureau Publieke Gezondheid

2020

1. Duijzer G., van Tol M. (2020). Evaluatie 'Samen Lekker Lang Leven in Montferland'. GGD NOG: EBPG.
2. Heinrich J. (2020). Samenvatting procesevaluatie transitiefase neonatologie nazorgpoli. GGD NOG: EBPG.
3. Timmerman C., Duijzer G. (2020). Procesevaluatie JOGG Epe 2018-2020. (rapport en infographic) GGD NOG: EBPG.
4. Van 't Hoff E.J., Timmerman C. (2020). Evaluatie Peereducatie 'Love & Sense'. GGD NOG: EBPG.

2019

1. Heinrich J. (2019). Evaluatierapport campagne Gezond Tussend'oreen. GGD NOG: EBPG.
2. Heinrich J., De Lange-Barsukoff A. (2019) Overzicht activiteiten SnoepGroente Campagne & Evaluatie Debatreeks Gezonde Voeding. GGD NOG: EBPG.
3. Heinrich J. (2019). Procesevaluatie transitiefase Neonatologie Nazorgpoli. GGD NOG: EBPG.
4. Timmerman-Kok C., Hoff E. van 't (2019). Cliëntervaringsonderzoek Wmo gemeente Heerde, 2018. GGD NOG: EBPG.
5. Timmerman-Kok C., Doorn M. van (2019). Rapportage evaluatie pilot interactieve groepsgesprekken als onderdeel van Gezondheidsonderzoek klas 1 VO. GGD NOG: EBPG.
6. Timmerman-Kok C., Tol M. van (2019). Rapportage evaluatie B-Fit op kindercentra in de gemeente Lochem. GGD NOG: EBPG.
7. Tol M. van, Heinrich J. (2019) Evaluatie Cursus Opvoeden in twee culturen. GGD NOG: EBPG.

2018

1. De Lange-Barsukoff A., Heinrich J., (2018). Eindrapport evaluatie gezonde families. GGD NOG: EBPG.
2. De Lange-Barsukoff A., Timmerman C. (2018). Evaluatie 'Gewoon, Gezond Gewicht!'. Evaluatie JOGG-aanpak in gemeenten Apeldoorn, Brummen, Hattem, Lochem en Voorst. GGD NOG: Evaluatiebureau Publieke Gezondheid.
3. De Lange-Barsukoff A., Timmerman C. (2018). Evaluatie JOGG Doetinchem. GGD NOG: EBPG.
4. De Lange-Barsukoff A., Boluijt P. (2018). Evaluatie Gezonde school. GGD NOG: EBPG.
5. Duijzer G., Tol M. van (2018). Resultaten SLIMMER 2017-2018 : Evaluatie-onderzoek. GGD NOG: EBPG.
6. Duijzer G., Timmerman-Kok C. (2018). Cliëntervaringsonderzoek Wmo gemeente Heerde, 2017. GGD NOG: EBPG.
7. Evers H., Boluijt P., Florentinus D., Heinrich J. (2018). Evaluatie Sociaal Domein Bronckhorst: resultaten samenwerkingspartners. GGD NOG: EBPG.
8. Florentinus D., Timmerman-Kok C. (2018). Evaluatie gastlessen loverboys, social media en internet. GGD NOG: EBPG.
9. Florentinus D., Timmerman-Kok C. (2018). Rapport Evaluatie cursus Simpel Fit! Twello. GGD NOG: EBPG.
10. Florentinus D., Timmerman-Kok C. (2018). Rapport Evaluatie cursus Simpel Fit! Eerbeek. GGD NOG: EBPG.
11. Heinrich J. (2018). Resultaten evaluatie Beweeg Wijs peuters Eerbeek (nulmeting). GGD NOG: EBPG.
12. Heinrich J. (2018). Resultaten evaluatie Beweeg Wijs peuters Berkelland. GGD NOG: EBPG.
13. Heinrich J. (2018). Evaluatierapport thema SnoepGroente JOGG NV 2017. GGD NOG: EBPG.
14. Heinrich J. (2018). Resultaten evaluatie Beweeg Wijs peuters Eerbeek (nulmeting). GGD NOG: EBPG.
15. Heinrich J. (2018). Resultaten evaluatie Beweeg Wijs peuters Berkelland (eindmeting). GGD NOG: EBPG.
16. L'Hoir M.P. (2018). Evaluatie vier scholingsdagen: JGZ Richtlijn Gezonde slaap en slaapproblemen. Warnsveld & Varsseveld.
17. Post A., Heinrich J. (2018). Evaluatierapport actieve en gezonde leefstijl senioren Noord-Veluwe. GGD NOG: EBPG.
18. Ter Beek J., Heinrich J. (2018). Evaluatierapport Achterhoek in beweging Gezonde school : aan de slag met structurele preventie van overgewicht. GGD NOG: EBPG.
19. Timmerman-Kok C., Evers H., Duijzer G. (2018). Crisisplekken en tijdelijke opvangplekken voor personen met verward gedrag in de regio Noord- en Oost-Gelderland. GGD NOG: EBPG.
20. Tol M. van, Timmerman-Kok C. (2018). Cliëntervaringsonderzoek Jeugd gemeente Heerde, 2018. GGD NOG: EBPG.

2017

1. De Lange-Barsukoff A. (2017). Effectevaluatie Prediabetesproject Winterswijk (2015-2016). GGD NOG: EBPG
- Duijzer G., Timmerman-Kok C., Tol M. van (2017). Rapport evaluatie pilot ProQA Fire. GGD NOG: EBPG.
2. Duijzer G., Timmerman-Kok C. (2017). Rapport Evaluatie cursus Simpel Fit! Lochem. GGD NOG: EBPG.
3. Duijzer G., Timmerman-Kok C. (2017). Rapport Evaluatie cursus Simpel Fit! Apeldoorn. GGD NOG: EBPG.
4. Duijzer G., Heinrich, J. (2017). Evaluatie JGZ pilot Voorst 2016-2017. GGD NOG: EBPG.
5. Duijzer G., De Lange-Barsukoff A. (2017) Effectevaluatie Prediabetesproject Winterswijk (2015/2016). GGD NOG: EBPG.
6. Florentinus D., Timmerman-Kok C. (2017). Evaluatie Anali Kizli : bijeenkomst Turkse moeders en dochters. GGD NOG: EBPG.
7. Heinrich, J. (2017). Resultaten evaluatie Beweeg Wijs peuters Berkelland. GGD NOG: EBPG.
8. Van Oord-Jansen S., Duijzer G. (2017). Resultaten SLIMMER 2015-2016 : Evaluatie-onderzoek. GGD NOG: EBPG.
9. Hoeven H.B. (2017). Cliëntervaringsonderzoek Wmo gemeente Heerde, 2016. GGD NOG: EBPG.
10. Van Tol M., Timmerman-Kok C. (2017). Cliëntervaringsonderzoek Jeugd gemeente Heerde 2017. GGD NOG: EBPG.

2016

1. Boluijt P., Timmerman-Kok C. (2016). Gezond opgroeien in de gemeente Zutphen : onderzoek naar een gezond opgroei-klimaat van jonge gezinnen in de gemeente Zutphen. GGD NOG: EBPG.
2. Duijzer G., Van Oord-Jansen S., Izeboud C. (2016). Evaluatie meten en wegen in combinatie met Beweeg Wijs / Fitklasse : evaluatie JGZ pilot 1A. GGD NOG: EBPG.
3. Duijzer G., Van Oord-Jansen S., Izeboud C. (2016). Evaluatie Rijksvaccinatieprogramma : evaluatie JGZ pilot 2.
4. De Lange-Barsukoff A., Heinrich J. (2016). Evaluatie JOGG Noord-Veluwe. Evaluatie JOGG-aanpak in de gemeenten Harderwijk, Elburg, Putten, Nunspeet, Oldebroek en Ermelo. GGD NOG: EBPG.
5. Evaluatie zelf meten en wegen door ouders : evaluatie JGZ pilot 1B. GGD NOG: EBPG.
6. Duijzer G., Van Oord-Jansen S., Izeboud C. (2016). Evaluatie meten en wegen in combinatie met groepsles 'Gezonde leefstijl' : evaluatie JGZ pilot 1C. GGD NOG: EBPG.
7. Duijzer G., Van-Oord Jansen S., Izeboud C. (2016). Evaluatie digitaal uitnodigen GO 5 jarigen : evaluatie JGZ pilot 3 GGD NOG: EBPG.
8. EBPG (2016). Notitie evaluatie JGZ pilots : Meten en wegen, RPV, Digitaal uitnodigen.
9. Izeboud C., Timmerman-Kok C. (2016). Evaluatie Samenwerking binnen het CJG Zutphen. GGD NOG: EBPG.
10. Heinrich, J. (2016). Evaluatie carrousel aanpak seksuele gezondheid. GGD NOG: EBPG.
11. Timmerman-Kok C., Boluijt P. (2016). Cliëntervaringsonderzoek Jeugd gemeente Heerde, 2016. GGD NOG: EBPG.
12. Timmerman-Kok C., Van Oord-Jansen S. (2016). Evaluatie pilot Nijntje Beweegdiploma gemeente Montferland. GGD NOG: EBPG.
13. Van Oord-Jansen S., De Lange-Barsukoff A. (2016). Tussentijdse resultaten JOGG Apeldoorn 2016. GGD NOG: EBPG.
14. Van Oord-Jansen S., De Lange-Barsukoff A. (2016). Tussentijdse resultaten JOGG Brummen 2016. GGD NOG: EBPG.
15. Van Oord-Jansen S., De Lange-Barsukoff A. (2016). Tussentijdse resultaten JOGG Hattem 2016. GGD NOG: EBPG.
16. Van Oord-Jansen S., De Lange-Barsukoff A. (2016). Tussentijdse resultaten JOGG Lochem 2016. GGD NOG: EBPG.
17. Van Oord-Jansen S., De Lange-Barsukoff A. (2016). Tussentijdse resultaten JOGG Voorst 2016. GGD NOG: EBPG.
18. Van Oord-Jansen S., Boluijt P., Evers H. (2016). Met elkaar, voor elkaar. Monitor en Evaluatie Sociaal domein Doetinchem. GGD NOG: EBPG.
19. Van Oord-Jansen S., Duijzer G. (2016). SLIMMER diabetes voorkomen Doetinchem 2014-2015: Evaluatie-onderzoek. GGD NOG: EBPG.